Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 213. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го ЛИСТОПАДА 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 8, 1983 No. 213. VOL. XC.

УРЯД УНР ВНІС АПЛІКАЦІЮ ДО МІЖНАРОДНОГО СУДУ В СПРАВІ ГОЛОДОМОРУ

Філядельфія, Па. (УІБ-ФІС). З датою 1-го листопада 1983 року Уряд Української Народної Республіки вніс до Міжнародного суду в Гаазі офіційну „Аплікацію в справі започаткування процедури" проти уряду СССР у справі геноцидного злочину-голодомору в 1932-33 роках. Аплікацію внесено після консультації з юристами міжнародного права.

До Аплікації додано, як документацію, теж Спільну резолюцію Палати Репрезентантів ч. 111 із 14-го квітня ц.р. та Сенату Пенсильванії ч. 155 із 1-го червня ц.р., як теж правничу експертизу щодо легітимности дії у тому напрямі Уряду УНР.

В оцінці знавців акція Уряду УНР є завершенням усіх громадських і церковно-релігійних вшанувань і поминків жертв голодомору 1932-33 років, що їх влаштовувано впродовж цілого року в різних країнах українського поселення.

Наталія Котович перевибрана президентом УМІ

Ню Йорк (Т.Б.). — В неділю, 23-го жовтня ц.р., відбувся тут в домівці УМІ Загальний З'їзд учителів Музичного Інституту Америки з Ню Йорку, Нюарку, Філядельфії, Трентону, Балтимору і Честеру.

З'їздом проводила Таїса Богданська, секретарювали Дарія Каранович і Анастазія Жилава. Після ділових нарад, звітів і плянів на майбутнє учасники вислухали дві цікаві доповіді, а саме Лева Стругацького про професійні недуги піяністів і їхнє лікування і враження з подорожі по Европі Надії Оранської. Теж відчитано листа Калини Чічки-Андрієнко, яка перенеслась жити до Мюнхену.

Наталія Котович

При кінці З'їзду вибрано нову Управу на 1983-84 шкільний рік в такому складі: Наталія Котович — президент і імпрезовий референт, Рафаїл Венке — віцепрезидент, Анастазія Жилава — секретар, Марія Мацкевич — касир, Д. Каранович — педагогічний і видавничий референт, Таїса Богданська — пресовий референт, д-р Богдан Лончина і Ярослав Лабка — Товариський суд, Богдан Перфецький, Лідія Шавяк — Контрольна комісія. До Ради Директорів ввійшли: Лідія Грабова, Галя Клим, Галя Мирошниченко, Юрій Оранський, Оксана Сімович, Л. Стругацький і Ольга Чипак. Батьківському комітетові в складі: Оксана Луцька, Стефанія Нагірна й Іванка Мачай З'їзд висловив признання за жертвенну працю для УМІ.

В Бостоні відзначать 50-ліття голодомору

Бостон (Щ.О.). — Тут в суботу, 12-го листопада ц.р. відбудеться маніфестація для вшанування пам'яті жертв московського голодомору в Україні в 1932-33 роках.

Маніфестація розпічнеться в год. 12-ій вполудне походом з площі Каплі Сквер (коло бостонської публічної бібліотеки) до Фенюел Голл (коло Квінсі Маркет). В годині 1-ій по полудні відбудеться маніфестаційна частина у Фенюел голлі. Головну доповідь виголосить д-р Джеймс Е Мейс, співробітник Українського Наукового Інституту Гарвардського університету і дослідник голоду в Україні в 1932-33 роках.

Комітет запросив до участи представників уряду та організацій поневолених націй. Зроблено заходи, щоб інформація про великий голод та про московський геноцид в Україні була поміщена в місцевій пресі.

У четвер, 27-го жовтня, губернатор Майкл С. Дукакіс, в присутності членів комітету, підписав проклямацію, проголосивши 12-го листопада в Массачусетс Пропам'ятним Днем Великого Голоду. Мейор Бостону Кевін Г. Вайт також видасть проклямацію.

Маніфестацію підготовляє окремий громадський комітет, який створено з ініціятиви місцевого Відділу УККА, та складається з представників українських парафій та організацій Бостону.

У Філядельфії відзначать 40-ліття органу СУА

Філядельфія, Па. (МЗО). — В неділю, 13-го листопада, тут відбудеться вечір для відзначення 40-ліття журналу „Наше Життя". Це відзначення започаткує 90-ий Відділ СУА.

Цього дня о год. 2-ій після полудня у великій залі УОКЦ, при 700 Сідар ровд, редактор Уляна Любович познайомить присутніх з процесом редагування числа журналу від манускрипту та експедиції. Крім того буде виставлено річники журналів, щоб можна було пригадати собі „старі часи" чи познайомитись як розвивався цей поважний і заслужений українськийи жіночий журнал. Про розвиток та історію журналу розкаже його довголітній редактор Лідія Бурачинська.

Також буде нагода прослухати мистецьку програму та погуторити за часм. Вечором проводитиме Віра Кліш. Дохід з імпрези призначений на видавничі потреби журналу.

ОСІННЯ ЗАБАВА СТУДЕНТІВ

Бавнд Брук, Н. Дж. — В суботу, 12-го листопада ц.р. о год. 8:30 вечора тут в Маріот готелі, напроти Українського Культурного центру, відбудеться осіння забава, що її влаштовує Українська Студентська Громада при Ратґерському університеті. Грає оркестра „Ватра"; вступи 8 долярів, студенти 5 долярів. Столики можна замовляти в Ірини Нагорної, тел.: (201) 469-1182.

ВАЖКИЙ АРТИЛЕРІЙСЬКИЙ і мінометний вогонь потрясав передмістями північноливанського міста Тріполі в четвер вранці, 3-го листопада, де знаходиться основна база вірних лідерові Палестинської визвольної організації Ясірові Арафатові. Арафат негайно заявив, що сирійські та лівійські війська допомагають збунтованим проти нього палестинським партизанам. Боротьба між прихильниками і противниками Арафата в його фракції Фата триває вже від травня цього року.

Т. О'НІЛЛ ОБРАЗИВ ПРЕЗИДЕНТА Р. РЕҐЕНА І ЙОГО ДРУЖИНУ

Вашінгтон. Спікер Палати Репрезентантів Томас О'Нілл викликав бурю на Капітолі, коментуючи у розмові з кореспондентом газети „Ню Йорк Таймс" Джеймсом Рестоном, здібність президента Роналда Реґена у виконуванні його нелегких завдань в Білому Домі і ставлячи під сумнів його вік, який, на думку Т. О'Нілла, ніяк не відповідає для чергового республіканського кандидата на Президента у виборах в 1984 році.

„Взагалі тяжким гріхом є самий факт, що ця людина є президентом З'єднаних Стейтів Америки", — заявив в інтерв'ю спікер Палати у відповідь на запитання Рестона чи він вважає, що Р. Реґен буде черговим кандидатом на перевибір. „Якщо він буде мати щастя і виграє вибори в наступному році, — заявив Т. О'Нілл Рестонові, — то кілька днів пізніше скінчить 74 роки, а в кінці своєї каденції матиме 78 років."

Не зважаючи на те, що саме ствердження про вік Президента є обоятною справою і на неї не слід би звертати великої уваги, бо цей арґумент вже раніше використовували деякі демократичні кандидати на президента, але вона була сказана у такому образливому контексті, що порушила багатьох близьких співробітників Р. Реґена, самого Президента і великий гурт політичних діячів у Вашінгтоні.

Політичні спостерігачі звертають з цього приводу увагу, що Т. О'Ніллеві сповнилося вже також 71 рік і він цілком не думає резиґнувати зі своїх амбіцій й далі залишається на своєму пості спікера Палати Репрезентантів.

Далі Т О'Нілл сказав таке: „Він (тобто Президент) міг би зрезиґнувати вже завтра, а вона (Перша Лейді) стала б королевою Беверлі Гиллс". Ця цинічна заввага, — кажуть політичні спостерігачі, — обурила до крайности президента Р. Реґена з двох причин: з приводу ставлення під сумнів його здібностей у виконуванні дотеперішньої функції і легковажного ставлення до дружини Президента.

Зокрема республіканці в Палаті Репрезентантів сильно зареаґували на інтерв'ю Т. О'Нілла і назвали його „сном старого демократа", який ще й досі, після трьох років влади республіканців, не може спокійно сприймати дійсности. Вони звернули йому також увагу, що перших два роки він підтримував добрі ініціятиви того самого Р. Реґена, а тепер, перед президентськими виборами, хоче знецінити ці ініціятиви і самого Президента.

Т. О'Нілл навіть поставив під сумнів працьовитість Р. Реґена, який, мовляв, присвячує державним справам не більше як три години часу на день. Через нього створилась також ворожа до ЗСА атмосфера в Західній Европі і на Близькому Сході. Проти такого твердження дуже гостро зареаґував нюйоркський сенатор Алфонс Д'Амато. В інтерв'ю О'Нілл скритикував також державного секретаря Джорджа Шулца й інших близьких співробітників Президента. Білий Дім поки що не зайняв офіційного становища до прилюдного виступу спікера Палати Репрезентантів, але така реакція, на думку кореспондентів, напевно прийде.

Сенатори Міннесоти вшанували пам'ять жертв Голоду

Міннеаполіс. Мінн. (Д-р М. Козак). — Коли місцевий Громадський Комітет для вшанування пам'яті жертв Голоду поінформував сенаторів Міннесоти про голодову смерть мільйонів людей в Україні в 1932-33 роках і запропонував їм стати членами Почесного комітету, вони зразу прихильно відгукнулися.

Сен. Дейвид Дюренберґер відповів: „Дякую за ваше запрошення взяти участь в програмі вшанування жертв голоду в Україні ,а також бути членом Почесного комітету. Для мене це велика честь і я радо приймаю... Без огляду на те, чи хтось є українського роду, або так як я польсько-німецького, совєтські знущання над українським народом є злочином проти всього людства і нам не вільно забути цього злочину..."

Сен. Руді Башвіц, член Комісії закордонних зв'язків, який є жидівського роду дав таку відповідь: „З великою гордістю приймаю ваше запрошення бути членом почесного комітету для відзначення організованого совєтською владою голоду в Україні. Велике признання належить вам і українській громаді за безперервну працю, щоб пригадати минулі нелюдські страждання українського народу... Так як ви, я також маю відразу до диявола, який намагається зламати національне обличчя людей України і знищити їхнього сильного і гордого духа. Разом ми можемо багато зробити для гідного вшанування цих жорстоко замучених мільйонів людей і з Божою поміччю ми це зробимо. Разом ми будемо сильні і зможемо заговорити проти сил тиранії, яка стремить до знищення людської свободи. Нам не вільно забувати тих, які живуть у совєтському поневоленні..."

Коли сен. Башвіц отримав резолюції одобрені учасниками жалобного вшанування пам'яті жертв голоду, він їх відчитав в Сенаті і виголосив слово такого змісту: „Цього року минає 50 років від штучно організованого голоду в Україні, заплянованого Кремлем для знищення семи мільйонів українських чоловіків, жінок і дітей. Цей голод організувала совєтська влада, щоб здушити спротив українців проти колективізації і при тому знищити коріння українських національних змагань за волю і незалежність. Тому що українські селяни з вдачі консервативні і є безконечним джерелом постачання української інтеліґенції, їх совєти засудили на знищення. Вони прозвали їх куркулями і ворогами комуністичної системи і тому рішили їх знищити. Історики твердять, що з причини голоду, масових депортацій і розстрілів, Україна в тому часі стратила 11 мільйонів людей. З нагоди 50 річниці голоду в Україні я пропоную внести ці резолюції до Конґресового рекорду".

Заява і резолюції були надруковані 7-го жовтня 1983 року.

„ТРОЯНОВІ ДІТИ" В МЕЙПЛВУДІ

Мейплвуд, Н.Дж. — Кружок Матерей при українській католицькій школі св. Івана Хрестителя в Нюарку спонзорує постановку леґендарного твору Наталі Забіли про заснування Києва, „Троянові діти", у виконанні Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької. Вистава відбудеться в неділю, 20-го листопада ц.р., о годині 4-ій по полудні в залі середньої школи Колюмбія, при 17 Паркер авеню у Мейплвуді. Участь беруть понад 60 молодих виконавців. Вступи: дорослі 8, діти 5 долярів; квитки можна набувати в парохіяльному уряді, 719 Санфорд авеню, тел.: (201) 371-1356 і в „Дніпрі", 698 Санфорд авеню, тел.: (201) 373-8783.

ВІДСУТНІСТЬ Ю. АНДРОПОВА ВИКЛИКАЄ СУМНІВИ

Москва. — Совєтський лідер Юрій Андропов, який не появляється публічно вже понад два місяці, не був присутній також ні на урочистому вечорі, в суботу, 5-го листопада, присвяченому 66-ій річниці большевицької революції, ні на параді в неділю.

Це перший раз за 66 років існування совєтської влади на таких урочистосях не було головного керівника серед правлячої групи диктаторів. Совєтські офіційні джерела говорять, що Андропов простудився, але серед совєтських громадян і західніх кореспондентів і дипломатів у Москві ходять чутки, що Андропов серйозно хворий.

Леонід Замятін, керівник інформаційного центру КП СС заявив, ще напередодні військової паради на Красній площі, що Андропова на параді не буде. „Я не думаю, що він буде тут", — сказав Замятін. „Це лікарі рішають, а не він, коли він появиться".

Замятін також сказав, що Андропов, який перебрав правління совєтськими найвищими органами влади зараз після смерти Леоніда Брежнєва майже рік тому, вже хворіє простудою 10 днів.

Вже раніше совєтський лідер кілька разів відмовлявся від важливих офіційних зустрічей з представниками чужих країн: в липні він відмовився від зустрічі з канцлером Західньої Німеччини Гельмутом Колем 29-го жовтня він не зустрічався з міжнародною групою лікарів, борців проти загрози війни.

Останній раз Андропова бачили ще 18-го серпня цього року.

Заарештували східньонімецького шпигуна

Вашінгтон. — Федеральне Бюро Інвестиґацій повідомило під кінець минулого тижня про арешт східньонімецького фізика, який намагався дістати таємні документи про військову техніку від цивільного службовця, який працює у військовоморській фльоті ЗСА.

ФБІ повідомило, що 44-літній Альфред Зеґе був арештований в Бостоні, куди він приїхав на наукову конференцію. Зеґе встановив зв'язок з цивільним службовцем і вимагав від нього таємних технологічних документів, не підозріваючи, що цей службовець співпрацює одночасно з ФБІ.

Від 1976 року Зеґе жив у Мехіко і викладав фізику в університеті Пуебля в Пуебля в рамках програми культурного обміну.

ФБІ сказало, що Зеґе обвинувачений в шпигунстві і, якщо його вина буде доказана, йому грозить довічне ув'язнення. Зеґе не має диломтичного статусу. ФБІ також заявило, що розслідування показали, що Зеґе співпрацював зі східньонімецькою службою безпеки, яка займається також шпигунськими справами. Зеґе часто їздив до ЗСА.

Офіційні особи кажуть, що це перший раз в ЗСА заарештовано східньонімецького громадянина, зловленого на шпигунстві. Секретні документи були вже обміняні на відповідну суму грошей, але документи повернулися, — заявили офіційні представники ФБІ. Справа Зеґе розпочалася ще в жовтні 1982 року, з того часу, як він вперше зустрівся зі службовцем центру електронічних систем у Чарлстоні, Південна Каролайна.

Арешт Зеґе є ще одним викриттям шпигунської діяльности громадян східнього бльоку в цілій серії подібних арештів за останні шість місяців.

У СВІТІ

ВІЙСЬКОВІ ДОРАДНИКИ ЗСА в Сальвадорі повідомляють, що за останні два місяці ліві партизани в цій країні перейшли в наступ і завдали відчутних втрат урядовим військам: 800 вбитих і 400 захоплених у полон. Партизани атакували понад 60 міст, значно поширивши розміри завойованої території. Бої відбувалися в дев'ятьох із 14 провінцій країни. Такі безкарні успіхи партизанів дорадники пояснюють слабістю урядових військ, серед яких панує низький бойовий дух, невідповідне вишколення, сварки серед командного складу армії та інші старі проблеми сальвадорської армії.

КИТАЙ ЗНОВУ ЗНАЙШОВ нового ворога. На цей раз ним став наплив західніх ліберальних ідей, які комуністична партія Китаю назвала "духовним занечищенням". Після пленуму центрального комітету партії, який відбувся минулого місяця, проголошено трьохрічну програму очищення партії від „радикальних і загниваючих елементів". Такими загниваючими елементами є всі, які наслідують західній спосіб життя. Голова партійної пропаганди Денґ Лікун підтвердив, що розгром „духовного забруднення тісно пов'язаний" з кампанією виправлення стилю партії.

ЗАСНОВНИК ПОЛЬСЬКОЇ вільної профспілки і колишній її лідер Лех Валенса заявив, що він не поїде до Норвегії, щоб прийняти нагороду Нобеля, а прийме її його дружина Данута. Вона також виступить з промовою подяки. Валенса сказав, що він боїться, що його польська влада не пустить назад до Польщі. Раніше він говорив, що нікуди не поїде, поки його товариші перебувають у в'язницях. Валенса повторив, що він віддає свою грошову нагороду, приблизно 200,000 долярів на потреби польських селян. Цим фондом допомоги відає Католицька Церква Польщі.

РЕДАКТОР КУЛЬТУРНОГО ВІДДІЛУ совєтської тижневої газети „Літературная Ґазєта" 51-літній Олеґ Бітов, який втік на Захід і перебуває тепер у Британії, заявив, що зістрілення совєтськими військовими винищувачами південнокорейського пасажирського літака 1-го вересня цього року були „останньою каплею" в чашу незадоволення совєтським режимом і остаточно переконали його в необхідності втекти. „Я не міг більше стерпіти почуття, що я співучасник такого злочину", — заявив Бітов. „Здається, що вже перші кроки нового совєтського керівництва (Юрія Андропова) показали, що воно повертається до сталінського типу правління", — зробив висновок Бітов.

ВІДЗНАЧЕННЯ 20-ОЇ РІЧНИЦІ загибелі 35-го президента З'єднаних Стейтів Америки Джан Ф. Кеннеді, який загинув від кулі скритовбивника 22-го листопада 1963 року, відбудеться не тільки в місті вбивства Далесі, але також у столиці ЗСА Вашінгтоні, згідно з інформаціями брата Президента сенатора Едварда Кеннеді. Спочатку родина Кеннеді плянувала відзначити цю траґічну дату в родинній місцевості Гаєнис Порт, Масс., але коли коло зацікавлених визначних громадян збільшувалось, родина погодилась на перенесення жалобних відзначень до Вашінгтону. Меморіяльний день відбудеться 22-го листопада з участю архиєпископа Вашінгтону Джеймса А. Гікі, правдоподібно президента Роналда Реґена і Першої Лейді та багатьох інших визначних особистостей.

Я. АРАФАТ ВТРАТИВ СОТНІ БІЙЦІВ

Тріполі, Ливан. — Після трьох днів запеклих боїв і сильного артилерійського та мінометного обстрілу одна із двох останніх баз-фортець лідера Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата в Ливані була здобута підкріплюваними Сирією бунтівниками. Повідомлення різних джерел твердять що кількість жертв останніх боїв перевищує 100 вбитих і 500 поранених.

Сам Арафат заявив у неділю, 6-го листопада, що він перегруповує свої сили і продовжуватиме боротьбу.

„Ми будемо продовжувати боротьбу", — сказав Арафат репортерам у таборі для втікачів Беддаві на північ від Тріполі, куди втекли рештки розбитих палестинців, вірних Арафатові. „Ми не маємо вибору, крім продовження боротьби". Як Арафат проголошував ці слова, артилерійський вогонь продовжував сипатися на недалеке село Турболь.

Арафат заявив, що на нього наступають бунтівники його власної організації, які вважають, що він занадто поблажливий до ізраїльців, а також сирійські та лівійські війська з артилерією і танками. Арафат підкреслив, що Сирія і Лівія хочуть запанувати над ПВО і позбутися його, Арафата.

Скупі повідомлення з місця боїв говорять, що палестинський табір Нар аль Баред дев'ять миль на північ від табору Беддаві був захоплений в суботу.

Речник Арафата Мохаммед Шакер заявив, що „спеціяльні частини сирійських військ, наступаючи разом з танками", зайняли штурмом табір, в якому було приблизно 15,000 осіб. „Від 40 до 50 відсотків вірних Арафатові палестинських партизанів були розгромлені", — сказав інший високий старшина, вірний Арафатові.

Бої відбуваються в зоні під сирійською контролею, а тому вони не є можливі без згоди або й участи сирійців.

Сенат підтримує секретні дії в Нікараґуа

Вашінгтон. — Сенат ЗСА схвалив у четвер, 3-го листопада, продовження допомоги секретним діям у Нікараґуа. Це схвалення забезпечить лише 19 мільйонів долярів з 50, які Адміністрація президента Роналда Реґена встановила для таємних операцій в Центральній Америці. Ця сума вичерпається за неповних шість місяців, і Центральна Розвідча Агенція повинна подати тоді звіт про цілі та риск окремих таємних дій і проєктів, якщо вона потребуватиме решту грошей.

Голосування відбулося після одногодинних дебатів, які зосереджувалися на таємній допомозі ЗСА для повстанців у Нікараґуа, що її відкинула раніше Палата репрезентантів. Проєкт Палати Репрезентантів дозволив 50 мільйонів відкритої допомоги будь-якій дружній країні в Центральній Америці, яка потребуватиме таку допомогу, щоб перешкодити постачання зброї з Нікараґуа і Куби для тих сил, які намагатимуться силою скинути будь-який уряд у Центральній Америці.

Тепер Палата Репрезентантів і Сенат повинні узгіднити різниці обидвох законопроєктів, де допомога для повстанців у Нікараґуа буде центральним пунктом.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДЖОРДЖ ШУЛЦ, заявив журналістам, що З'єднані Стейти Америки, а зокрема їхні розвідчі органи свідомі того, що поїздка президента Роналда Реґена до азійських країн пов'язана з риском, тимбільше, що комуністична Північна Корея погрожує Президентові ЗСА відплатою за нібито „американську агресивну політику у світі". У зв'язку з цим охорона Р. Реґена під час його візити до Південної Кореї буде сильно скріплена американськими і південнокорейськими охоронцями. Як відомо, Президент ЗСА прибуде до Сеулю 12-го листопада. Південнокорейський уряд обіцяє велеку грошову нагороду і помешкання в Сеулі для особи, яка вкаже на терориста чи терористів, які мали б підготовляти замах на президента Р. Реґена.

ПОЛІТИЧНІ АНАЛІТИКИ І СПОСТЕРІГАЧІ не виключають, що Адміністрація президента Роналда Реґена вийде на днях з черговою мирною ініціятивою, а головно пропозицією заборони розміщення нуклеарних ракет середнього засягу в країнах Центрально-Східньої і Західньої Европи, або принаймні обмеження їх до мінімуму. Речники Білого Дому не бажали коментувати цієї справи у зустрічі з кореспондентами, але вони не виключали можливости видвигнення такої пропозиції поки ще Совєтський Союз займе своє становище до справи дальших переговорів в Женеві чи евентуального їх припинення з приводу розміщення американських ракет в країнах НАТО. Нова пропозиція Уряду ЗСА мала б також на меті переконати европейських скептиків, що Америка серйозно думає про роззброєння і цілком не захоплена ідеєю розміщення ракет типу Першінґ - 2 і крилатих в Західній Европі в грудні ц.р.

КОЛИШНЯ КОНҐРЕСМЕНКА, негритянка з Брукліну, Ширлі Чизолм, повністю підтримала кандидатуру на президента з Демократичної партії проповідника і негритянського активіста Джессі Джексона кажучи, що він для вбогої і середньої верстви американських громадян був би чи не найкращим президентом ЗСА. Як відомо, Джексон проголосив минулого тижня в четвер, 3-го листопада, офіційно свою кандидатуру, закликаючи усі меншості в ЗСА об'єднатися навколо його особи і створити нову виборчу силу — нову більшість. Джексон є вже восьмим демократом, який претендує на президентське крісло і змагатиметься за номінацію на Конвенції Демократичної партії в 1984 році.

ДРУГИЙ З ЧЕРГИ ЩОДО ПОПУЛЯРНОСТИ демократичний кандидат на президента ЗСА, колишній астронавт, а тепер сенатор з Огайо Джан Ґленн перебув цілий кінець тижня в Ню Йорку, зустрічаючись тут з різними групами демократичних клітин у п'ятьох частинах цього міста-велетня. В Бронксі він виголосив довгу промову про потреби зміни політики ЗСА, реформу соціяльних програм і допомогу бідним та позитивно висловився про моральні вартості і активну ролю в русі за громадські права нового кандидата Демократичної партії проповідника Джессі Джексона. Рівночасно він підкреслив, що до кінця змагатиметься за здобуття голосів негритянських і пуерторіканських виборців, бо він вважає, що його програма з усіх дотепер зголошених іншими кандидатами, найбільше відповідає демократам і американській спільноті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Друга каденція Реґена

Президент Реґен уповноважив свій штаб зголосити до Виборчої комісії листу „Роналд Реґен — Джордж Буш". Формально він ще публічно не заявився, що буде кандидувати на другу каденцію, — заповів, що зробить це в половині грудня ц. р.,— але фактично він поклав кінець комбінаціям на тему республіканської кандидатури в президентських виборах наступного року. Ніхто інший в Республіканській партії не буде кандидувати проти Реґена і він безсумнівно отримає номінацію від партійної передвиборчої конвенції.

Уже тепер преса зазначила, що це буде найстарший в історії Америки кандидат — він матиме в наступному році 73 роки, а коли б його вибрали, то наприкінці другої каденції матиме 78 років життя. Але вік — за прецедентами із всесвітньої історії не грав ролі, коли йшлося про великі індивідуальності та їхні діла.

Христос жив тільки 33 роки, започаткував своїм народженням нову еру, бо всі історичні події позначені „перед" або „після" народження Христа. Проповідував свою науку тільки три роки, але цього було досить, щоб заснувати Церкву, яка проіснувала вже близько 2,000 років. Христовий намісник у Римі є духовим зверхником кругло 500 мільйонів вірних у світі, але всі інші християнські віровизнання, не католицькі, нараховують у всьому світі не багато менше.

Одначе Христос був Богочоловіком. Проте вік не грав ролі й для смертників, що ставали межовими стовпами на шляху світових подій. Александер Великий володів тільки 13 років, жив також несповна 33 роки, підкорив собі Грецію, розбив Персію, в Єгипті заснував Александрію і тільки передчасна смерть внеможливила його похід на Індію та створення імперії із культурою, що була б сполукою гелленізму і традиції персів. Наполеон Бонапарте мав 29 років, коли здавив Велику Французьку революцію і започаткував еру названу його іменем. Із ділянки культури можна б навести куди більше імен, коли молоді творці були геніями — адже Моцарт помер теж на 35-му році життя, а концертував вже, як 12-тирічний хлопчина. І в історії української культури є чимало прикладів, коли молодий вік не перешкоджував проявлятися геніяльному талантові. Шевченко помер на 47-му році життя. Юліян Охримович написав „Розвиток української національно-політичної думки" маючи 21 рік і большевики розстріляли його на його 28-му році життя. Олену Телігу німці розстріляли на її 45 році, але була поетесою вже замолоду. Павло Ковжун помер на 43-му році життя — один із передових графіків в історії українського мистецтва. І таких прикладів багато, багато. Щоб увійти до світової історії культури не треба багатьох років — треба вийняткового таланту з Господньою іскрою.

І подібне діється з людьми старого віку. Конрад Аденауер вдруге став німецьким канцлером, маючи 73 роки й урядував до свого 87 року життя на чотири роки перед своєю смертю (1967). Винстон Черчіль жив 89 років. За свого другого прем'єрства у Британії урядував, маючи 73-87 років. Його славетний попередник з минулого сторіччя, Бенджамін Дізраелі став був уперше прем'єром, маючи 64 роки, за свого другого прем'єрства урядував до свого 76-го року життя і помер в рік пізніше...

Роки життя не грають ролі, коли Господь дав державному мужеві здоров'я і той формат, який впише його в історію, як її співтворця. У випадку Роналда Реґена треба бути обережним з пророцтвами щодо його шансів перемоги у виборах на другу каденцію, без уваги на вік. Він має проти себе могутній ліберально-демократичний табір з пребагатими засобами масової інформації. Вже дотеперішні виборчо-пропаґандивні виступи демократичного передового кандидата, колишнього віцепрезидента Волтера Мондейла, вказують на безскрупульну демагогію, якою у ще різкішій формі будуть користуватися противники Реґена в наступному році. Але ж знову таки досвід доказав, що робітники голосують не звертаючи уваги на становища їх організаційної верхівки (централі робітничих спілок, яка вже заявилася за Мондейлом) і що газетна пропаґанда не завжди має успіхи. Адже у минулих виборах і „Ню Йорк Таймс" і „Вашінґтон Пост" поручали читачам голосувати на Джіммі Картера. У Дистрикті Колумбії, де переважають чорні, виграв Картер, але в стейті Ню Йорк програв до Реґена, дарма, що у самому місті Ню Йорку демократи мають більшість — і тепер нюйоркський губернатор і посадник і один сенатор (Пат Мойніген) заявилися за Мондейлом. Слід повторити те, що на цьому місці було вже сказане: за рік може статися багато такого, що й філософам не снилося, — можуть прийти зміни у широкому світі і в Америці і можуть коміть головою перевернути всі теперішні, ще передчасні пророцтва на тему виборів. У нашому, українському, інтересі є такий президент ЗСА, який має відвагу називати правильно кремлівських володарів, як „зло", що загрожує світовому мирові і свободі, — у нашому інтересі є такий президент, який знає суть московського імперіялізму і вміє зберігати ту достойну поставу, яка личить президентові американської великодержави.

Ярослав Курдидик

ПРОТИРАКЕТНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ І МІЛІТАРНА ДІЙСНІСТЬ

Останнє трагічне терористичне вбивство у Ливані понад 200 вояків морської піхоти, а після того інвазія Ґренади, неначебто притемнили та відвернули на мент увагу світової опінії від масових демонстрацій, які проходять проти встановлення американських ракет на територіях деяких членів НАТО. Вищезгадані демонстрації охопили не лише Західню Европу, але частинно перекинулися навіть на ЗСА і Канаду.

У зв'язку з цими заколотами можна зустрінути у пресі і в телебаченнях не лише точні повідомлення з їхнього перебігу, але подибувати і прочитувати голоси деяких чільних мілітарних експертів, які по-різному підходять та розцінюють перебіги і прояви цього пацифістичного „мрякобісся". Коли підсумувати голоси вищезгаданих аналіз, то їх всіх можна звести б до одного основного питання: — Чи дійсно ЗСА встановлюванням цих ракет загрожують Совєтському Союзові, чи якраз навпаки?...

Між американськими знавцями оборонних справ можна найти таких, які підтримують обидві позиції. Деякі твердять, що Совєтський Союз вже осягнув стратегічну перевагу, під час того, коли інші настоюють на тому, що обидві суперпотуги добилися і мають приблизну збройну вирівняність.

Наявні факти промовляють, однак, за тим, що порівнювання мілітарної сили в добі нуклеарної зброї не тільки скомпліковане, але водночас і вельми ілюзорне. Бож на самому ділі, коли прийняти, що обидві суперпотуги мають сьогодні спромогу, одна одну знищити, то нічого дивного в тому не буде, якщо пересічний громадянин, поважується ставити рубом питання: — То якже тоді слід розуміти та осягнути стратегічну перевагу або для доповнення цього питання — як треба розцінювати у загальному, значення такої без порівняння переваги з точки зору — політичної, мілітарної, оперативної, а тим паче циферної?

Під сучасну пору, чільну увагу відводиться розбудові нуклеарної зброї, або концепції конфлікту між Совєтським Союзом і ЗСА, які проходять і відбуваються здебільшого у тих обширах, де якраз бракує політичної і мілітарної стабільности, а не в тих, де війна є неправдоподібною.

Деякі мілітарні речники наводять факти, що дійсну контролю озброєння переплутують часто з намаганням роззброєння, хоч на самому ділі, тут ідеться про дві зовсім окремі проблеми.

Ось для прикладу виявляється, що сьогодні малі, однозарядні ракети мобільного типу, виявляються більше небезпечними для „підступного і спокусливого нападу", а це з цієї простої причини, що їх далеко важче знищити, як суходільні міжконтинентальні ракети-велетні. Багато стратегів уважає, що ця заміна, чи пак стратегічне переставлення, зредукує водночас причину, щоб розпочати нуклеарну війну т. зв. першим превентивним нападом. Дехто висовує навіть і таке припущення, що, розцінюючи це питання на дальшу мету — воно готове створити більше запевнений балянс, може навіть і без контролі зброєння.

У спорах про стратегічний суперіоритет треба враховувати ще і такі факти, як систему випущення ракет, еквівалент меґатонажу та основної прицільної спроможности нищення. Коли, однак, глибше призадуматися, то виходить, що це є якраз ці факти і концепції, які дуже важко із певністю і прецизністю передати у такій нескладній і простій мові, щоб це міг зрозуміти пересічний обсерватор.

Виявляється теж, що статистики замість причинитися і приспорити зрозуміння суті роззброєння, немов би то їх на свій лад, затьмарюють. Для прикладу варто буде перепустити через нашу пам'ять — аргументи і контрарґументи в оспорюванні нуклеарного балянсу між СССР і ЗСА. Совєти переважають Америку у далекого засягу ракетах — 2,387 до 1,572. Але зате ЗСА, які мають більше ракет із многозарядністю (типу МІРБ) переважають СССР у нуклеарних зарядах — 9,364 до 7,300, а на додаток, американські ракети є сильніші своєю нищівністю, як і теж у точному прицілі.

На оправдання дальшого продовжування озброєння Пентаґон наводить такі причини: — Коли розголос про те, що Совєтський Союз має перевагу над ЗСА не перестане продовжуватися, то тоді американські союзники, а також і невтральні держави готові перехилюватися в сторону Москви і розпічнуть менше кооперувати з Вашінґтоном. І дальше, якщо ж СССР буде мати перевагу то тоді висунуться, зрештою, зовсім слушні закиди, — а чому ж тоді Пентаґон не запобігає такій кризі?... Тому теж концепція т. зв. „Нуклеарної парасолі" ЗСА над Західньою Европою мусить залишитися — і розбудовуватися.

І якраз проти цього, Москва і переводить демонстрації шантажу і погроз.

С. Яр. Кальба

З моїх розмов і зустрічів

Ватсон Кірконнел на критику з Києва

Вкоротці після мого приїзду до Вінніпеґу в листопаді 1966 року на пост екзекутивного директора централі Комітету Українців Канади, я познайомився з проф. В. Кірконнеллом, президентом стародавнього університету Академії у Новій Шкотії, з яким мене лучили дружні відношення до кінця його життя.

Ім'я Ватсона Кірконнелла, канадського літератора міжнародного імени, пов'язане назавжди з розвитком української культури, як перекладача, разом з професором Саскачеванського університету К. Г. Андрусишином, усіх поетичних творів Тараса Шевченка на англійську мову.

Разом з „Кобзарем", В. Кірконнелл збагатив англійську літературу понад 4,000 сторінками перекладів найвизначніших поетів таких народів, як: ісляндці, поляки, мадяри, французи, німці, голляндці й італійці, мови яких він опанував до літературної фінезії.

На запрошення Комітету Українців Канади, після трьох років безперервної праці разом з проф. Андрусишином, в році 1964 появилась друком ця ювілейна книга англомовного „Кобзаря", яка разом з передмовами має 614 сторінок, у видавництві Торонтонського університету для відзначення 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка.

Про цей ювілейний переклад „Кобзаря", авторства Кірконнелла-Андрусишина появилось ряд цінних рецензій в англомовних наукових журналах, але науковці України мовчали. Мовчали вони повних три роки, аж до появи статті Олександра Жомніра у третій книжці „Вітчизни" за 1967 рік під пророчистим наголовком „Повний англійський". Виглядає, що це історичне видання Канади повного англійського „Кобзаря" було подією занадто великого виміру, щоб Київ міг замовчати про нього назавжди.

Сплативши данину совєтському режимові автор статті в деяких своїх застереженнях, висловив цілий ряд похвальних призань обом перекладчикам, а зокрема В. Кірконнеллові за його пристосування ритмічних і метричних притаманностей англійської мови, заступаючи метрику Шевченкових поем.

Автор провів речову аналізу примінення у цих перекладах англійських слів, які своєю структурою є коротші за українські слова-відповідники, і застосування англійської метрики, виразно підкресливши, що: „Книга Андрусишина-Кірконнелла — видатне явище у процесі освоєння „Кобзаря" англійською мовою. Крім того, що це кількісний стрибок і що за світового поета взявся перекладач, який здобув міжнародне визнання, ці переклади з теоретичного боку можуть стати поворотним явищем, ...що попадуть до глибшого відтворення і дальшої популяризації поезії „Кобзаря" серед сотень мільйонів людей, які читають по-англійському".

До появи цього англійського видання, понад 20 англомовних авторів перекладали з більшим чи меншим успіхом лише частину вибраних творів Т. Шевченка. Це перше повне видання вийшло із співпраці двох канадських літераторів, одного — українського і другого — шотляндського родів.

Негайно після отримання згаданої книжки „Вітчизни" я переслав фото-копію статті О. Жомніра В. Кірконнеллові. Три дні пізніше я отримав його листа від 31-го березня 1967 року, в якому він так зареагував на критику з Києва:

„In as much as the introduction and notes of the Kirkconnell-Andrusyshen version of the Kobzar had consistently taken a nationalist and non — marxist attitude towards Shevchenko, I had always assumed that our volume would simply be ignored by the UkrSSR. It is therefore a pleasant surprise to find Oleksandr Zhomnir, giving it 3-1/2 pages, or considerably more space than any university review in Canada. Had he been more cordial towards our political interpretation, however, I should have felt positively embarrassed".

Іншими словами, сказав незабутній проф. Кірконнелл, якби в цій критиці з Києва було додане ще одне слово похвали, це завдало б йому непотрібного збентеження і він почувався б дійсно заклопотаним.

На три тижні перед смертю В. Кірконнелл в лютому 1977 року, централя КУК, в доповненні до 5,000 книжок першого видання, замовила друк дальших 2,000 примірників англомовного „Кобзаря". Вістка про це наповнила серце Кірконнелла радістю, що український „Кобзар" у його мистецькому перекладі тисячами розходиться поміж англомовними читачами і бібліотеками англомовного світу.

Іван Я. Хамуляк

ПЕРШИЙ ЕТАП ЗА НАМИ

Відзначаючи 50-ту річницю Великого голоду в Україні, ми звичайно, мали три головні цілі: навчитися або пригадати собі величину цієї демографічної катастрофи України, розповісти або пригадати світові, на що російський комуністичний режим здібний і що він готовий зробити будь-якому народові у світі, якщо йому це буде вигідно, а вкінці — назвати дійсних злочинців проти людства, щоб на них світ подивився, щоб побачив жахливість їхніх вчинків, від яких стинається кров у жилах. Світ знає про злочини німецьких нацистів, але він чомусь не хотів назвати властивими іменами злочинів російських большевиків. Не важливе, що німецьким нацистам часом допомагали ті чи інші вислужники з інших „нацменшостей", в основному, однак, майстрами і прикінцевими спадкоємцями загарбаних дібр мали лишитися таки німці і ніхто інший, як і не важливо, що часом у переведеннях пляну „Забутого голокосту" були замішані жиди, перевертні-українці і інші подібні елементи з інших національностей, але таки російські імперіялісти, на мою думку, були головними збирачами „плодів" тих нелюдських акцій. Росіяни були в основному членами Політбюра, російські ленінці-імперіялісти дбали, щоб імперія не розліталася і її скріплювали усіма можливими засобами. Вони знали, що, хто б в їхній акції не заанґажувався, він не забере ніколи російського характеру нової імперії СССР. Це вони, російські большевики, таврували кожного, хто важився підняти голос проти російського імперіялізму назвами „контрреволюціонери", „вороги народу", і „буржуазними націоналістами". Дивлячись з перспективи часу на німецький націонал-соціялізм та на російський „інтернаціональний комунізм", бачиш, що це по суті ті самі явища, ті самі феномени, і те саме зло.

Жиди потрапили з'ясувати світові трагедію їхнього голокосту, і світ засудив німецьких нацистів, навіть їхніх, часом здогадних помічників. Але російські комуністи, прикриваючись різними обманливими теоріями і фразами, потрапили ще й досі в очах лібералів бути „ангелами". Мало хто мав відвагу і силу назвати їх їхнім власним іменем. Крім українського голокосту, була Вінниця, був Катинь, Афганістан, а вкінці — смерть 269 невинних пасажирів совєтами зістріленого південно-корейського пасажирського літака. Щойно тепер починає мінятися ця ситуація. Не всі, але деякі американські періодики — почали тепер порівнювати голодомор в Україні 50 років тому з жидівським голокостом 40 років тому. І це дає нам причини думати, що ми частково зуміли поставити ці два народні лихоліття на однаковій площині. І це без сумніву, заслуговує сьогодні на нашу найбільшу увагу, бо треба вміти таке порівняння закріпити і в історіографії, і в політиці, і в літературі, в щоденній мові західнього світу. Такої інтерпретації потрібно для усієї англомовної, франкомовної, еспанськомовної й іншомовної преси й науки. Через таку подібність, ми повинні старатися знайти спільну мову із жидівськими громадами на місцях нашого поселення, та в Ізраїлі. Пам'ятник „Бабиного Яру" в Денвері є символом тієї спільности долі українського і жидівського народів. Такі малі, і не раз непомітні події можуть бути початком того нового діялогу поміж обома народами. (Але це окрема тема, яка вимагає глибшого опрацювання).

Усі дотеперішні демонстрації, маніфестації і т. д. байдуже хто і як робив, в основному свою ціль осягнули: звернули увагу світу, серед якого живемо, на російське народовбивство, поповнене на українцях 50 років тому, у формі штучного голоду.

Різні менші публікації, у формі відповідно спрепарованих летючок, чи брошур, з'ясовували в загальних рисах факт цього народовбивства для загальної публіке. Наукове опрацювання цієї проблеми, як об'єктивний науковець, має дати Роберт Конквест. Цього роду поважніші публікації мають усвідомити різних дослідників цих проблем в університетах та різних інших наукових осередках про дійсну суть цього голодомору. І цю ініціятиву треба дійсно привітати. Організація — Американці за людські права в Україні поробила заходи в американському Конґресі, щоб Конгрес покликав окрему Конґресову комісію для прослідження цієї проблеми і виніс певні урядові висновки. Виглядає, що згадана акція наших приятелів з організації Американці за людські права в Україні має великі шанси для реалізації. Товариство Українських Інженерів Америки влаштовує наукову конференцію про голодомор в Україні, в якій ряд наших дослідників хоче представити наслідок голодомору та різні аспекти згаданої трагедії для України та її народу.

Усі згадані пляни і їхня реалізація просувають вперед справу обзнайомлення нас і нашого оточення. У пресі висловлено плян створення окремого музею для збереження фактів про цей трагічний факт в історії України. Ідея теж варта нашої уваги. Світлини з цих часів вмираючих невинних дітей і. жінок, закликають наше сумління, щоб ми не дозволили світові забути про їхні терпіння і муки і щоб спричинників тих злочинів виявити світові... Ми повинні діяти, робити щось, що заспокоїть наше сумління, а з цим і повторити знану фразу: „Never again".

Різні комітети для вшанування жертв Великого голоду в Україні в роках 1932-

(Закінчення на стор. 3)

ЛІДЕРИ різних політичних і релігійних фракцій Ливану на своїй конференції замирення в Женеві погодилися, що вони не будуть ні ратифікувати, ні анулювати угоду між Ливаном та Ізраїлем про виведення військ, підписану 17-го травня цього року. Вони також погодилися дати можливість президентові Амінові Ґемаєлеві обговорити цю справу з Вашінґтоном та іншими зацікавленими сторонами і виробити загальноприйнятну формулу виведення чужоземних військ з Ливану.

Наталія Пазуняк

ПОСТАТЬ ВЕЛИКОЇ УЧЕНОЇ

I.

Наталія Дмитрівна Полонська-Василенко займає визначне місце в історичних і суспільних галузях науки та в історії культури назагал. Український Вільний Університет мав привілей зачисляти Н. Полонську-Василенко до ґрона своїх найвидатніших професорів. Студенти-слухачі її курсів до кінця своїх днів згадуватимуть цього педагога-ерудита, цю жінку, що була, немов, живою енциклопедією історії України, знавцем її джерел, історіографії. Понад усе — це була людина високої особистої культури. Н. Полонська-Василенко була в сфері науки послідовним оборонцем самобутности українського народу і його власного історичного розвитку. Її індивідуальність, її біографія науковця і життєві осяги творять одну цілість.

Наталія Дмитрівна народилася 13-го лютого, 1884 року в столиці Слобожанщини, Харкові, в родині, пов'язаній з давніми родами Слобідської України. Батько її, Дмитро Меньшов, артилерійський генерал, спершу царської армії, згодом старшина української армії, студіював військову історію Києва. Він був фундатором Військово-Історичного Товариства та членом Історичного Товариства ім. Нестора-Літописця. Ще дитиною переїздить Наталія Дмитрівна з родиною до Києва, де вчиться у Фундуклеївській гімназії, яку закінчує в 1901 році з медалею. На історично-філософічному факультеті Вищих Жіночих Курсів у Києві вона здобуває основи для історично-дослідчої праці. Закінчує цю вищу школу для жінок у 1911 році. На цих курсах була в роках 1912-1915 асистентом при катедрі історії Росії і методики історії.

Одночасно викладала історію в кількох київських гімназіях від 1910-1924. В 1913 році здала державний іспит в університеті св. Володимира в Києві й отримала диплом 1-го ступня. 1913 рік, був першим роком, в якому було допущено жінок у царській імперії до іспитів в університетах. В тому ж 1913 році виходить друком її велика праця „Культурно-исторический атлас", де головна увага приділена Україні, що і викликало переслідування з боку російського уряду, а саме виключення цього атлясу з навчальних закладів. У тому атлясі було понад тисячу світлин із давніх пам'яток — від палеоліту до XIX століття включно — та 120 великих таблиць. Редактором його був історик М. Довнар-Запольський, учитель Наталії Дмитрівни.

• У 1915 році Наталія Полонська склала в університеті св. Володимира маґістерський іспит з російської мови, — тема: „Потьомкін і його адміністративна діяльність в Новоросії". Як перша жінка — Н. Полонська була обрана 1916 року приват-доцентом університету св. Володимира — себто першим професором, з дорученням викладати курс археології та завідувати університетським археологічним музеєм. Продовжуючи свою педагогічну працю, займалася вона дослідницькою працею. В 1918-1924 роках була ученим секретарем Археологічного Інституту. В 1916-1920 роках Наталія Дмитрівна була також професором Вищих Жіночих Курсів А. Желукіної, Народного Університету та Інституту Географії.

У 1920 році большевики провели різні зміни в системі вищого навчання в Україні, — поліквідували університети, Вищі Жіночі Курси та Інститут Географії. Університет переіменовано на ВІНО (Вищий Інст. Нар. Осв. ім Драгоманова). Інститут Археології передано тоді до катедри Історії Мистецтва Української Академії Наук. Наталія Полонська стала настільки відомою в академічних колах Росії, що її обрано в 1920 році на катедру археології в Пермському університеті, а в 1922 році на катедру історії мистецтва Азарбейджанського університету в Баку. Від цих обох матеріяльно вигідних і престижевих позицій проф. Н. Полонська відмовилася, бо хотіла залишитися в Києві на своїй матеріяльно невигідній і незабезпеченій науковій праці.

У роках 1927-1931 Н. Полонська була професором в першу чергу зв'язана з Українською Академією Наук від 1924-1933 року. В УАН Н. Полонська працювала при катедрі академіка Дмитра І. Багалія, — від 1924 р. — як науковий співробітник із спеціяльним дорученням, а згодом до 1933 року як старший науковий співробітник і вчений секретар комісії соціяльно-економічної історії України XIII-XIX сторіч у 1933 році совєтська влада реорганізувала УАН і гуманістичні відділи її зліквідовано. Тоді звільнено з праці в УАН Наталію Полонську. В 1937 році знову прийнято її до Академії Наук як старшого наукового співробітника Інституту Історії України УАН, де вона була членом до 1947 року, коли вже перебувала від 1943 року на еміґрації. Другою, не менш важливою, науковою інституцією в житті Н. Полонської-Василенко був Київський Архів Давніх Актів, де вона була науковим співробітником в роках 1925-1927. Після відступу большевиків на схід в 1942-1943 роках вона була директором цього Архіву. Від 1940 року Полонська-Василенко була професором Київського Державного Університету.

Із ранньої молодости була Н. Полонська-Василенко діяльним членом наукових інституцій. У 1911 році вона стала членом Наукового Історичного Товариства ім. Нестора-Літописця, Товариства Прихильників Соціяльних Знань, Т-ва Охорони Пам'яток Старовини, Історично-Етнографічного Гуртка при університеті, а від 1916 року членом Таврійської Вченої Архівної Комісії; уже на еміґрації стала членом Українського Історико-Філологічного Товариства в Празі (з 1943 р.), Церковно-Археологічної Комісії у Львові (1944) і в Мюнхені (з 1946 р.); в 1947 році — дійсний член НТШ, в 1948 році — дійсний член УВАН; з 1952 року — член Міжнародної Вільної Академії Наук в Парижі (Academie Internationale Libre des Scientes et des Lettres).

Науково-дослідча праця Н. Полонської-Василенко почалася в 1909 році дослідами „вотчинних" архівів князів Курякіних і П. Чічеріна. В збірнику Довнар-Запольського друкувалися вже в 1910 році її дослідчі праці про „Руську Правду" і про населення старої Руси. В 1909 році під час XV археологічного з'їзду в Великому Новгороді доповідала про археологічні розкопи в Білгородці, в яких брала особисто участь під керівництвом археолога В. Хвойки. Її доповідь опубліковано в „Трудах" з'їзду. Як уже згадано, її двотомний Культурно-Історичний Атляс викликав нагінку царської влади за перевагу в ньому української документації. Було це в 1913-1914 роках, коли почалася Перша світова війна. Та воєнні події не відтягли ученої від дослідчої праці. Вона наполегливо вишукує документальні матеріяли для своєї монументальної праці (Opusmagnum) „Заселення південної України в XVIII ст., над якою працювала майже все своє творче життя (55 років).

(Продовження буде)

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН НАЙМЕНУВАВ Доналда Рамсфелда черговим спеціяльним амбасадором для справ Близького Сходу на місце Роберта МекФарлейна, який, перейняв пост головного дорадника Президента у справах крайової безпеки і замінить на цьому становищі дотеперішнього дорадника Вілліяма Кларка, який був номінований Р. Реґеном на пост секретаря Департаменту внутрішніх справ. Д. Рамсфелд має довголітню практику у політиці, бо за президента Ричарда Ніксона і Джералда Форда сповняв функції шефа персоналу Білого Дому і секретаря Департаменту оборони.

Другий том „Станиславівщини" готовий до друку

З виданих досі регіональних збірників про поодинокі землі України „Альманах Станиславівської Землі" є одним із найкращих. Він появився в 1973 році під редакцією поета і літературознавця Богдана Кравцева. Хоч цей збірник має тисячу сторінок друку, чимало вартісного матеріялу залишилося невикористаним і ніде не друкованим. Щоб цей матеріял не пропав безслідно, Комітет Станиславівщини вирішив видати другий том збірника, включаючи до нього ще додаткові статті, зібрані за останні 10 років.

Хоч не раз доводиться чути критичні голоси сумнівів, чи варто витрачати гроші на такі земляцькі збірники, станиславівці, однак, вважали своїм обов'язком зберегти об'єктивні інформації та пам'ять про свою вужчу батьківщину, зокрема в обличчі постійних намагань советської влади фальшувати історію усього українського народу, як також історію кожної области, міста і села. Вони ставили собі питання: якщо ще живі виходці зі станиславівської землі не утривалять свого знання про свою вужчу батьківщину й події, яких вони були свідками, хто й коли це зробить?

Вже тепер поодинокі громадяни, виходці зі Станиславівщини закуповують перший том збірника для своїх дітей та внуків. Колись ці нащадки шукатимуть свого коріння і напевно будуть вдячні своїм батькам та дідам, що були так передбачливі й утривалили інформації про місця свого походження.

Управа Центрального Комітету Станиславівщини на своєму засіданні 17-го вересня ц.р. рішила здати зібраний матеріял до друку так, щоб збірник міг появитися перед наступним з'їздом станиславівців в 1984 році. В цьому томі буде опис таких міст і містечок як Галич, Богородчани Калуш, Надвірна, Солотвина, Тисьменниця, Товмач, Войнилів і докладніші дані про 40 сіл Крім того, спомини діячів, колишніх в'язнів, про суди і боротьбу проти окупантів. Цей другий том матиме біля тисячі сторінок, покажчик назв та прізвищ за обидва томи, список світлин, список жертводавців, виправлення помилок і т. п. Редактором цього тому є Микола Климишин, мовним коректором — Леонід Полтава.

Кошти видання другого станиславівського збірника виноситимуть біля 35,000—40,000 долярів. Досі зібрано на видавничий фонд 23,000 дол. і в найшвидшому часі треба ще зібрати від 12,000 до 15,000 дол. Якщо пожертва буде рівна або більша ціни збірника (приблизно 50 дол.) жертводавець одержить книжку даром. Пожертви слід висилати на адресу скарбника Комітету: Ewhen Lutzky , 39-26 65-th St., Woodside N. Y. 11377.

Б. Ц-ий

Величаве свято Покрови

Відзначення храмового свята в українській православній громаді Сан Дієго, Каліф., 16-го жовтня ц.р. стало днем радісної зустрічі з парафіянами та 50-членним хором громади св. Андрія Первозванного міста Лос Анджелесу, які звеличили вшанування Святої Покрови, ім'ям якої названа місцева церква.

В урочистій Богослужбі взяли участь настоятель о. прот. Лев Порендовський та о. прот. Степан Галик-Голутяк, настоятель української православної церкви св. Андрія Первозванного. Підсиленим гістьми церковним хором керував диригент місцевої парафії Сергій Гейзлер.

Багатолюдне прийняття було виявом підтримки та привітів представників окремих церковних громад і світських установ. Прочитано привіти від настоятеля української православної громади св. Володимира Лос Анджелесу, о. прот. Григорія Подгурця, відомого громадського діяча Миколи Новака. Висловили привіти Леонід Лисенко від парафії св. Михаїла Сан Франсіско, інж. Володимир Сіяк від українців-католиків, інж. Олекса Власенко - голова громади св. Андрія Первозванного, Роман Олексишин-голова української громади Сан Дієго.

Особливою оздобою свята був високомистецький концерт церковного хору парафії святого Андрія із Лос. Анджелесу під керівництвом диригента Григорія Галика. Розпочатий „Цим днем", велетнем української церковної музики Дмитра Бортнянського, хор зривав щедрі оплески виконанням ряду композицій о. Кирила Стеценка й Олександра Кошиця. Спеціяльно для храмового дня хор виконав „Кантату Покрови" А. Річицького. Сольоспів Ліди Каслер і виступ талановитого молодого піяніста Романа Василина були вартісним доповненням концерту, який закінчився веселою композицією Г. Верьовки із побажанням: „Щоб ми і ви здорові були! Щоб у вс і у нас - все було гаразд!"

Подякою всім гостям-учасникам одного з найкращих храмових свят у Сан Дієго закінчилася ця приємна і культурна зустріч українців південної Каліфорнії.

О. Захарів

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

ПЕРШИЙ ЕТАП ЗА НАМИ

(Закінчення зі стор. 2)

33 своєї праці ще не скінчили і швидко її не закінчать. Ця праця сьогодні набере інших форм, не буде масовою, але крок за кроком ми повинні український голокост увіковічнювати в анналах історії народів, показувати світові звірськість імперіялістичних центрів, які в ім'я збереження і скріплювань імперій, здібні на всякі злочини. Чесні і совісні російські патріоти, повинні себе відсепаровувати від тих злочинців, що те заініціювали і провели, навіть як вони були їхніми земляками чи навіть рідними братами чи сестрами. „Never again" вони повинні сказати.

Різні комітети для вшанування жертв Великого голоду в Україні в 1932-33 роках ще не скінчили своєї праці і швидко її не закінчать. Сьогодні ця праця набере інших форм, вона не буде масовою. Крок за кроком ми повинні увіковічнювати в анналах історій народів, показувати світові звірськість імперіялістичних центрів, що в ім'я,мовляв, збереження і скріплювань імперій, здібні на всякі злочини. Чесні і совісні російські патріоти повинні відсепаруватися від тих злочинців, навіть якщо б вони були їхніми земляками чи навіть рідними братами,чи сестрами. Вони також повинні сказати: „Невер еґейн — в переконанні, що штучний голод в Україні — це був злочин російських комуністів, або російських нацистів. Інакше важко було б їм повірити, що вони теж не зроблять цього самого в ім'я... збереження імперії.

Ми, люди українського походження, не зважаючи на ці чи інші розходження, можемо ствердити, що в основному цю річницю відзначується гідно і достойно, як і можемо віднотувати ряд позитивних досягнень. Однак, якщо побачимо цю проблему в цілій її ширині, в історичній перспективі, то зрозуміємо, що перед нами ще далека — далека дорога... Проте, ми на добрій дорозі і нам варто йти по ній далі, забуваючи про все мале й неважливе....

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 11 листопада 1983 р., год. 7-ма веч.

п. Дамян Ліщинський

виголосить **ДОПОВІДЬ** на тему:

„НОРВЕГІЯ — КРАЇНА ФІОРДІВ"

У ПРОЗІРКАХ

П'ятниця, 18 листопада 1983 р., год. 7-ма веч.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Літературно-Мистецького Клюбу

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в Дітройті, Миш.

повідомляє, що

в неділю, 13 листопада 1983 р., о год. 2-ій по пол.
в залі початкової школи Непорочного Зачаття
(бувша Вайлвуд Елементарі Скул) при 29500 Вестбрук
(між 12 милею і Комон), ВОРРЕН, Миш.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

до участи в яких є запрошені й зобов'язані всі члени Окружної Управи, всі відділові урядовці та делеґати на 30-ту Конвенцію наступних Відділів:

20, 75, 82, 94, 110, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504 і 506

НА ПОРЯДКУ НАРАД

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Доповідь д-ра МИРОНА КУРОПАСЯ, заступника головного предсідника УНС
4. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року
5. Внески, побажання, запити і закриття зборів

По нарадах, у тій самій залі, відбудеться висвітлення фільму УНС

„ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ"

2 рази: о год. 4:30 і 5:30 по пол.

Запрошуємо всіх громадян околиці, не лише секретарів і урядовців, прибути на висвітлення фільму. Всі громадяни Дітройту і околиці повинні оглянути цей історичний фільм продукції СЛАВКА НОВИЦЬКОГО.

Вступ на фільм за добровільними датками. Ввесь прихід призначений на фонд школи.
У зборах візьмуть участь

д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника УНС

Роман Татарський, головний радний УНС

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:

Павло Дуда, *почесний член Округи*	**Роман Татарський** *голова*
Роман Лазарчук *секретар*	**Ярослав Базюк** *касир*

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього 19-го січня 1983 р. відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
БАТЬКО, ДІД і ПРАДІД

бл. п. дир.

Михайло Чайківський

Цією дорогою складаємо щиру подяку Всім, хто взяв участь у похороні нашого Дорогого Батька. Отцям: о. крилошанинові Я. Шустові і парохові о. Р. Ґолембі за відправлення Парастасу і Похоронної Святої Літургії. Щира подяка Всім, що виголосили прощальні слова по Панахиді і на цвинтарі: сот. М. Панкевич, мґр С. Волянський і д-р М. Снігурович, Паням, які помогли приготовити перекуску по похороні.

Усім Жертводавцям на Служби Божі, Патріярший Фонд, ФКУ в Гарварді і Український Музей в Ню Йорку.

Хай пам'ять про Покійного залишиться у Ваших молитвах, а Всевишній винагородить Вас усіх своїми ласками.

Дочки: **ВІРА КАРПІ**
ЛІДІЯ ФІЦАЛОВИЧ

Ню Гейвен, Конн.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА І БАТЬКА

бл. п.

БОГДАНА СТЕЛЬМАХА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 12 листопада 1983 р., о год. 8-ій ранку
в українській католицькій церкві
св. Архист. Михаїла в Гартфорді, Конн.
125 Wethersfield Avenue

Рідних, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

Горем прибиті:
дружина — **ЕВДОКІЯ**
сини — **ІГОР і ОРЕСТ**

Наукове Товариство ім. Шевченка

в глибокому смутку повідомляє своє Членство та Українське Громадянство, що 1-го жовтня 1983 р., упокоївся у Бозі

бл. п. проф. д-р

Зиновій Володимир Храпливий

проф. та проректор Університету ім. Івана Франка у Львові, проф. Університету УНРА в Мюнхені і Українського Технічного Інституту в Мюнхені, проф. Ст. Люїс Університету, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка, член Товариства Фізиків Америки і Нюйоркської Академії Наук, автор численних наукових праць.

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка складає смутком прибитій Дружині і Родині глибоке співчуття.

УПРАВА ЗЕМЛЯЦТВА „ПЕРЕМИЩИНА"

діліться сумною вісткою, що 1-го жовтня 1983 року відійшов у вічність, проживши 79 років

бл. п. проф. д-р

Зіновій Володимир Храпливий

учитель фізики і математики в Українському Дівочому Інституті в Перемишлі.

23-го жовтня 1983 р. померла на 91-му році

бл. п.

Климентина Кульчицька

кол. професор математики і біольогії Українського Дівочого Інституту і державного семінара в Перемишлі.

Опечаленим Родинам Покійної і Покійного складаємо найщиріші висловни співчуття.

Замість квітів на свіжі могили, просимо ласкаво складати пожертви на потреби наших братів і сестер у Перемишлі та Перемищині.

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Друзів і Знайомих, що 3-го листопада 1983 року трагічно загинула в автомобілевій катастрофі, на 21-му році життя

наша Найдорожча ДОНЕЧКА, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

ХРИСТИНКА МИСЬКІВ

студентка 3-го курсу психології в Колорадо університеті, пластунка.

ПАНАХИДА — відбудеться у вівторок, 8-го листопада 1983 року в похоронному заведенні Литвин і Литвин 1600 Stuyvesant Avenue в Юньйон, Н. Дж., о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН в середу, 9-го листопада 1983 р., о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечалені:
мама — ДАРІЯ
батько — МИХАЙЛО
брат — ОЛЕГ з дружиною РОМОЮ
сестра — ЛЮБА КНИШ з чоловіком РОМАНОМ та дітьми РОМЧИКОМ і МАРЧИКОМ
сестра — МАРУСЯ ФЕРЕНЦ з чоловіком РОМАНОМ

Замість квітів на свіжу могилу, просимо складати на стипендійний фонд ім. Христини.

В глибокому смутку ділимося болючою вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в неділю, дня 6-го листопада 1983 року відійшла у Вічність

наша Найдорожча МАМА І БАБУСЯ

бл. п.

МАРІЯ СМОЛІЙ

з дому БУЧОК

уроджена в Гайворонці, повіт Підгайці, Україна.

ПАНАХИДА в середу, 9-го листопада 1983 р., о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН у четвер, 10-го листопада 1983 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
донька — ЕВГЕНІЯ ІВАШКІВ з мужем ЕВГЕНОМ
внуки — МАРТА І ЛЕВКО
Ближча і дальша Родина в ЗСА, Україні і Польщі

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що з волі Всевишнього, дня 4-го листопада 1983 року, відійшла у Вічність, по довгій недузі, на 83-му році життя,

наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ з ВИСЛОЦЬКИХ КЛЕПАРЧУК

дружина о. совітника Степана Клепарчука

ПАРАСТАСИ в неділю, 6-го листопада і понеділок, 7-го листопада 1983 р., о год. 6:30 веч. в похоронному заведенні Grey в Порт Джервіс, Н. Й.

ПОХОРОН у вівторок, 8-го листопада 1983 р., о год. 10-ій ранку з церкви св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й., опісля на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

В глибокому смутку:
муж — о. сов. СТЕПАН КЛЕПАРЧУК
донька — ДАРІЯ СІРКО з дітьми і внуками
донька — ЛІДІЯ ГРАБАРЧУК з мужем ЕВГЕНОМ і дітьми
донька — ЛЮБА КОВАЛЬЧУК з дітьми і внуками
Ближча і дальша Родина в Україні, Польщі й Америці

З'ЇЗД - УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ

1933 1983

КОЛИ: 11-13-го листопада 1983 року

ДЕ: 6 West Western/Lake Shore Hotel
Chicago, Ill.

КОШТ:

Загальна реєстрація 70 дол. (4 особи в кімнаті. Це включає перебування в готелі , харчування та вступ на бенкет і забаву.

РОЗПОДІЛ МАЛИХ СЕСІЙ

Субота — 12-го листопада 1983

1. 1000-літня Українська християнська духовість
о. Петро Ґаладза (Чикаґо)
2. Ікони й іконографія
о. Юрій Куто (Торонто)
3. Релігійні мотиви в сучасних фільмах
о. Мирон Панчук (Чикаґо)
4. Навіщо Літургія?
о. Гліб Лончина (Рим)
5. Як вживати Св. Письмо
о. Юрій Куто (Торонто)
6. Питання сексуальної етики
о. Михайло Кузьма (Чикаґо)
7. В чому контроверсія про Патріярхат?
о. Тарас Лончина (Вашінґтон)
8. Вільна і суверенна Україна:
Християнська перспектива
о. Андрій Чировський (Чикаґо)
9. Будуємо християнську спільноту
Сестра Доротея (Стемфорд)
10. Як жити зі своїми недомаганнями
о. Вейн Ручке (Дітройт)
11. Молитва — яка користь з неї?
о. Ярослав Дибка (Торонто)
12. Життя для ближнього — служіння любови
13. Алькоголізм і наркоманія — християнський відгук
Труді Ейбел Пітерсон (Ню Йорк)
14. Християнське подружжя
Д-р Мирон і Леся Куропасі (Чикаґо)
15. Переслідування християн у Совєтському Союзі
Пастор Іван Шеп (Медісон, Виск.)
16. Роля жінки у сучасній церкві
Сестра Каролин Осєк (Чикаґо)

ГОЛОВНІ ПОДІЇ ПІД ЧАС З'ЇЗДУ „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ"

1) Відкриття З'їзду відбудеться у п'ятницю в 5-ій год. вечора в залі готелю. Відкриттям проводитиме о. Андрій Чировський. Під час відкриття будуть присутні Владика Ізидор Борецький, Торонтонський єпископ, і Владика Іннокентій Лотоцький, Чикаґський єпископ. Відкриттям цим офіційно розпочнеться З'їзд. Цим відкриттям хотіли б ми якнайбільше заохотити присутніх до участи. В короткій програмі будуть пісні, гри для обзнайомлення всіх учасників та маленькі групові дії, щоб дати змогу учасникам запізнатися та спільно приготовитися до дальших подій.

2) У п'ятницю в 6-ій год. ввечері плянується маніфестація-молитовне зібрання в пошану тих, що згинули у Великому штучному голоді 1933 року в Україні. Це молитовне зібрання організуємо з Громадським Комітетом міста Чикаґо. Учасники З'їзду зберуться в готелі й спільно походом зі свічками перейдуть до катедри Св. Імени. Настрій походу буде молитовний. Під час походу перекликуватимемось кличами та співатимемо релігійні пісні. Декотрі учасники роздаватимуть глядачам спеціяльно приготовану летючку про голод в Україні.

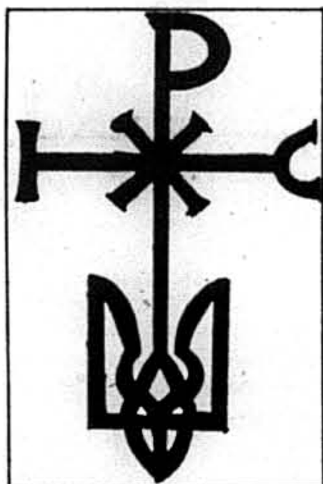
На сходинах катедри відбудеться коротка програма з участю чикаґських церковних і американських політичних діячів. Головним промовцем буде кардинал Бернардін. Програмою проводитиме о. Мирон Панчук. Під час зібрання також відчитуватимемо резолюції чикаґського уряду в справі голоду. На кінець громада та представники різних віровизнань відмовлять загальну молитву за померших під час штучного голоду.

3) Перша загальна сесія відбудеться у суботу в 10-ій год. вранці. В цій сесії візьмуть участь три доповідачі о. Пет Бреннен, о. Ярослав Дибка і о. Вейн Ручке. Їх тема — „Особисте відношення до Ісуса Христа."

4) У суботу ввечері відбудеться бенкет, під час якого головне слово буде мати Сестра Доротея Михалко про „Майбутність Української Церкви". Після бенкету відбудеться забава при звуках оркестри „Водограй".

5) У неділю вранці в 10-ій год. учасники З'їзду перейдуть з готелю до церкви свв. Володимира і Ольги. Під церквою збереться вся молодь і спільно процесією перейде до катедри св. о. Миколая, де відправиться Архиєрейська Служба Божа, яку відправить Владика Ізидор Борецький при співучасті священиків-гостей та чикаґських священиків.

6) Після Служби Божої відбудеться закриття З'їзду в залі катедральної школи. Під час закриття промовлятимуть о. Володимир Климчук і о. Маріян Бутринський про „Враження З'їзду „Українська Молодь Христові."

ЦІЛЬ:

1933 рік. Західня Україна є під Польщею, а східня під совєтами. Польський уряд веде політику „пацифікації", себто кампанію проти противників польської влади, особливо українських груп. У переведенні цієї політики знищено багато український груп. У переведенні цієї політики знищено багато українських політичних, суспільних і наукових установ. На Великій Україні совєтська влада вела політику „колективізації". Мільйони селян вмерли через сталінський штучний голод.

В Німеччині Гітлер перебрав владу і починав розбудовувати німецьку армію. В Італії Муссоліні далі розбудовує свої війська. В Еспанії — цивільна війна. Цілий світ є в економічній депресії.

На такому історичному тлі Папа Пій XII проголосив надзвичайний Святий Рік з нагоди 1900-ліття Воскресення і Святої Літургії. З цієї нагоди, українські владики в Галичині проголосили свято „Українська Молодь Христові". Це свято мало на меті показати світові, що, не дивлячись на тяжкі обставини, українска католицька молодь ще існує і є готова відновити присягу вірности Христові.

Для цього був номінований діловий комітет. Головою цього комітету був Володимир Кузьмович, інспектор „Рідної Школи", секретар Українського Католицького Союзу і редактор „Мети". В 1939 році його заарештували большевики і він помер на засланні. Комітет вирішив відбути свято 6 - 7-го травня. Через те, що Шкільна рада не дозволила шкільній молоді брати участь у святі 6 - 7-го травня, комітет вирішив визначити 20-го травня для місцевих свят для шкільної молоді.

Вже 5-го травня почали збиратися люди у Львові на свято. Вони приїхали до Львова як хто міг. У суботу, 6-го травня починалося свято биттям дзвонів в 15-ох церквах від 5-ої до 6-ої години. Владика Іван Бучко, єпископ-помічник Львова, відкрив свято промовою. Опісля був Молебень і свячення прапорів. Відкриття закінчилося співанням католицького гимну.

В неділю, 7-го травня, в 8-ій год. ранку відбулася Архиєрейська Служба Божа, яку правили єпископ Іван Бучко і єпископ Никита Будка з кільканадцятьма священиками. В цій Літургії брало участь понад 100,000 осіб. Владика Іван Бучко проголосив проповідь, під час якої учасники свята зробили таку присягу:

„Христе Спасителю! У 1900-ліття Твоєї Смерти і Воскресення прирікаємо Тобі досмертну вірність. Так нам, Христе, допоможи!"

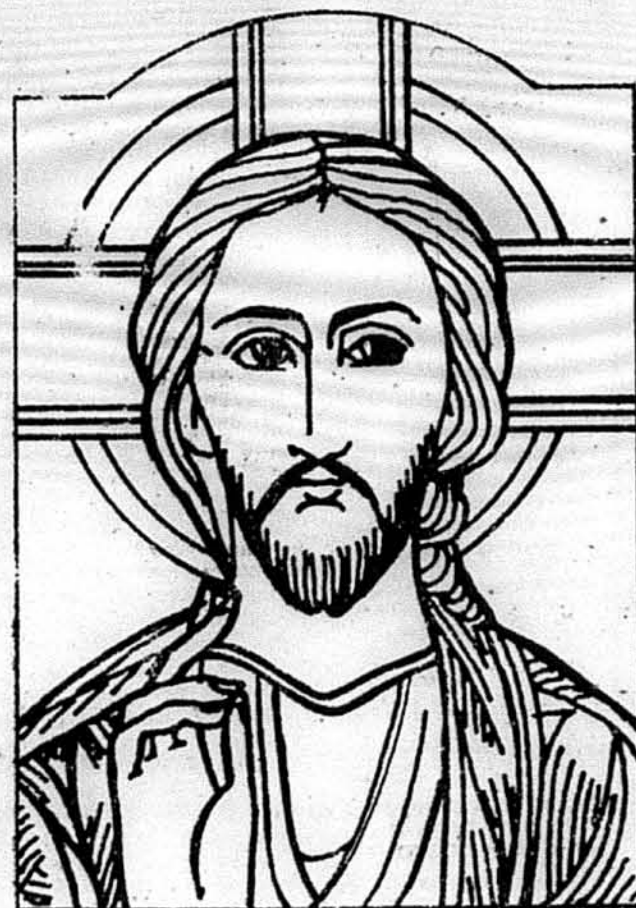
Після Архиєрейської Служби Божої була коротка перерва. В год. 11.30 починалася процесія через Львів. Ця процесія закінчилася дефілядою перед Митрополитом Шептицьким, котрий благословив тих, які брали участь у святі. Дефіляда тривала коло чотирьох годин. Того вечора відбулася академія, в котрій брали участь групи з різних частин Галичини. В процесії й дефіляді брало участь 50,000 людей.

В суботу, 20-го травня, відбулися місцеві свята для шкільної молоді. Не можна точно почислити, скільки учнів брали участь в цьому святі, але щоб мати бодай поняття, в самому Львові 4,000 учнів брали участь.

• • •

Цього року припадає 50-ліття великого свята у Львові. Група молодих українців, представники парафій Чикаґського деканату Української Католицької Церкви, взяла на себе ініціятиву відзначити цю маніфестацію і скликати молодь на З'їзд „Українська Молодь Христові". Цей З'їзд має на меті згуртувати молодих віруючих українців для взаємного пізнання, для відзначення певних історичних дат, а особливо для збагачення духового життя учасників на передодні тисячолітнього ювілею Української Церкви.

З'ЇЗД-УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ
UKRAINIAN YOUTH FOR CHRIST CONVENTION
2245 WEST RICE STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60622

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ:

П'ятниця, 11-го листопада

12:00-5:00 — Реєстрація
5:00-6:00 — відкриття
6:00-8:00 — Молитовне зібрання
8:00 — Вечеря/гостина

Субота, 12-го листопада

8:00-9:00 — Молитва/Свята Літургія
9:00-10:00 — Снідання
10:00-12:00 — Загальна сесія
12:00-1:00 — Малі сесії
1:00-2:30 — Обід
2:30-5:30 — Малі сесії
5:30-6:30 — Вечірня
6:30-7:00 — Вільний час
7:00-7:30 — Коктейл
7:30-9:30 — Бенкет
9:30-2:00 — Забава

Неділя, 13-го листопада

10:30 — Процесія від собору свв. Володимира й й Ольги до катедри св. о. Миколая
11:00 — Архиєрейська Свята Літургія
12:30 — Перекуска/Закриття

Запрошуємо молодь до участи!

„Тризуб" не сповільняє темпа!

(ПЕРЕД ПОСВЯЧЕННЯМ КЛЮБОВОГО ДОМУ „ТРИЗУБІВКИ")

Невдовзі відбудеться на „Тризубівці", на 38-акровій посілості УСО „Тризуб" у Горшамі біля Філядельфії, посвячення гарного новозбудованого клюбового дому.

УСО „Тризуб" закупив у 1978 році 32 акри землі, опісля докуплено ще 6 акрів, і на цій посілості збудовано по сьогодні три площі для копаного м'яча, три площі для відбиванки, розвагову площу для дітей, влаштовано гарний модерний клюбовий розваговий парк, збудовано пікнікові влаштування та збудовано гарний модерний клюбовий дім.

Клюбовий дім вміщує у собі велику залю, де будуть приміщатися ресторан, розбиральні для двох дружин, конференційна кімната, апартмент для господаря дому, бюро, кухня, кімната з влаштуваннями для огрівання тощо.

На даху цього клюбового дому міститься влаштування для огрівання соняшною енергією, яке виявило себе більш ефективним ніж сподівалося. Перед клюбовим домом — великий тризуб, дбайливо уформований з гарних кущиків.

Гідне подиву є те, що цей гарний клюбовий дім і всі інші будівлі та влаштування „Тризубівки", як також обсадження всієї посілости сотнями гарних деревець і кущів, були збудовані чи виконані працею, трудом, дослівно руками ентузіястів „Тризуба", що між ними ми бачили і молодь, колишніх чи теперішніх змагунів дружин „Тризуба", і сивоволосих ветеранів цього нашого спортового товариства. Можна сказати, що земля „Тризубівки" насичена потом кількох поколінь тризубівців.

Варто згадати, що деревця для обсадження „Тризубівки", вартости коло 10,000 дол., подарувало підприємство Онуфрія Шчеснюка, „Гонібрук Норсері" у Гонібруку, Па. „Тризубівка" має теж власну шкілку деревець і кущів, що її влаштував і веде інж. Іван Скіра. Проєкт клюбового дому виготовив архітект Олег Черняхівський, а усі будівельні роботи провів, без ніякої винагороди, колишній змагун „Тризуба" інж. Богдан Сірий.

„Тризубівка" одержала недавно звільнення від податків, у чому допомогли безкорисні старання наших правників Андрія Шуля, Данила Максимюка, Романа Коропея і Ярополка Кіндрачука.

Якщо йдеться про спортову діяльність УСО „Тризуб" має сьогодні 7 дружин копаного м'яча (незабаром буде урухомлена ще одна, восьма), 2 дружини відбиванки (ще одна у стадії організації), лещатарську секцію, секцію гольфа, шахову секцію і т.п.

Головою УСО „Тризуб" є від 1980 року інж. Ігор Чижович, колишній змагун „Тризуба". Два брати Ігоря, „Дзюхо" і Євген Чижовичі, є, як знаємо, професіоналами-тіловиховниками, визначними спортсменами і заслуженими виховниками українських й американських дружин копаного м'яча.

Згадаймо славне минуле „Тризуба"

Усі ми знаємо про головокружні успіхи „Тризуба" у шістдесятих роках, зокрема про те, що він чотири рази здобув мистецтво ЗСА у копаному м'ячі (у роках 1959-60, 1960-61, 1962-63 і 1965-66). Багато з нас мали нагоду ентузіязмуватися мистецькою грою таких славних змагунів як „король стрільців" бистроногий Нога, блискучий воротар Тарнавський, знамениті оборонці Бородяк і Рач, легкий, як вітер, Ілай, найвищої кляси напасник Ферейра й інші, що їх немає змоги тут перечислити.

Усе це ми колись переживали, раділи успіхами „Тризуба", боліли його невдачами (звідси назва - „тризубівські болільники"), блискучі перемоги „Тризуба" радували серця усіх українців, де б вони не були, напевно, і у нашій поневоленій батьківщині.

Та не всі ми вповні усвідомляли собі, а сьогодні уже й забули, яку величезну ролю відіграли блискучі осяги „Тризуба" й інших сильних українських дружин копаного м'яча у поставленні назви „українець" на мапу Америки. При тому назва „українці" була у тих роках синонімом переможців у копаному м'ячі, який, між іншим, ставав тоді чимраз популярним у ЗСА, зокрема у кількадесятьох тисячах американських початкових, середніх і високих шкіл.

Без перебільшення можна сказати, що кількалітня домінація „Тризуба" у копаному м'ячі та високі осяги інших наших сильних дружин, таких як УСК-Ню Йорк, „Січ" Нюарк, „Леви" Чикаго й інші, поставили ім'я „українець" на мапу ЗСА і відтоді ніхто вже не питає: „Українці? Що це?...".

„Тризуб" проламав стіну промовчування

У 1949 році відбулася у Філядельфії велика, дуже добре зорганізована протисовєтська демонстрація. У поході взяло участь біля 8,000 людей, і проходив він, між іншим, на протязі майже цілої години повз будинок найбільшого філядельфійського щоденника „Філядельфія Інквайрер". Перед будинок вийшли щонайменше 20 редакторів, репортерів й інших працівників часопису і приглядалися походові. Наступного дня не було у „Ф. Інквайрері", як, зрештою, й у інших американських часописах, ані одного слова про цю велику демонстрацію. Але за кільканадцять років, коли „Юкрайнієн Нешинелс", бо таку назву мала перша дружина „Тризуба", здобували найвищі трофеї, включно з мистецтвами ЗСА, „Ф. Інквайрер" писав про кожні змагання „Тризуба" три рази: перед змаганнями, після змагань і у середу у тижневому огляді спорту.

Про „Тризуб" писали тоді, очевидно, також і філядельфійські, нюйоркські, нюджерські, каліфорнійські й інші загальні і спортові часописи, телевізійні станції багато разів фільмували змагання „Юкрейнієн Нешинелс", говорило про „Тризуб" радіо.

Не пригадую вже в якому році офіційний тижневик Американської Футбольної Ліґи назвав „Тризуб" „Прапороносцем Ліґи", а редактор „Нешинел Сакер Нюз" назвав шістдесяті роки „Українською Декадою" у копаному м'ячі.

Завдяки своїм блискучим успіхам дружина „Юкрейнієн Нешинелс" стала синонімом найвижчої кляси у копаному м'ячі для кількох мільйонів любителів цього спорту у ЗСА, у тому для кількасот тисяч змагунів дружин копаного м'яча у кількадесятьох тисячах початкових, середніх і високих шкіл Америки.

Пригадую, одного дня, був це мабуть 1963 рік, оповів мені один молодий інженер американець таку історію: на протязі довгого часу бачив він, повертаючись із бюра, десятилітнього сина свого сусіда, який саміттно вправляв на своєму городі копаний м'яч. Попереднього вечора цей інженер запитав хлопчину, для чого він так завзято вправляє. Відповідь юного ентузіяста копаного м'яча була: „Я люблю копаний м'яч... хочу бути добрим змагуном... хочу грати у добрій дружині... може, колись вдасться мені грати навіть в „Юкрейнієн Нешинелс...".

Приблизно 10 років великих успіхів „Тризуба" на загальноамериканському терені (а не тільки у нашому ґетто) дуже причинилися до національного збереження великої частини нашої молоді. Не тільки змагуни юнацьких дружин „Тризуба", які гордо носили однострої свого славного клюбу, але вся та наша молодь, що приходила на змагання, читала про „Юкрейнієн Нешинелс" в американській пресі, бачила „Тризуб" на телебаченні, чи чула похвали для славних „Юкрейнієн Нешинелс" від своїх американських товаришів, учителів чи професорів, ставала гордою зі своєї приналежности до української національної спільноти.

Теперішня Управа УСО „Тризуб" уважає, що у теперішніх умовинах першим і основним завданням „Тризуба" є спортове виховання нашої молоді у своїх спортових дружинах і створення сильного, перманентного спортово-товариського осередку для теперішніх і майбутніх поколінь нашої молоді. Рівночасно численні дружини „Тризуба" пильно вправляють і здобувають чимраз кращі осяги. Хто знає, може, знову прийде відповідний час йти по найвищі трофеї.

На шляху до повної розбудови „Тризубівки" — ще дуже багато праці і фінансових труднощів. Та перший великий крок у правильному напрямку вже зроблено.

Ярослав Татомир